EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.7.2017
COM(2017) 373 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa koskeva alustava tarkastelu

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa koskeva alustava tarkastelu

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 15. toukokuuta 2014 täytäntöönpanoa koskevan asetuksen[1], jossa vahvistetaan Euroopan unionin lainsäädäntökehys, joka mahdollistaa EU:lle kansainvälisten kauppasopimusten nojalla kuuluvien oikeuksien ripeän ja tehokkaan täytäntöönpanon ja puolustamisen Lissabonin sopimuksen ja unionin kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Täytäntöönpanoasetuksella varmistetaan, että Euroopan unioni voi panna täytäntöön kansainvälisten kauppasopimusten perusteella syntyneitä oikeuksiaan ja puolustaa niitä hyväksymällä kauppapoliittisia toimenpiteitä,

— joilla suspendoidaan myönnytyksiä tai muita WTO:n perustamissopimuksessa tai muissa kansainvälisissä kauppasopimuksissa, mukaan lukien alueelliset tai kahdenväliset sopimukset, määrättyjä velvoitteita, kun kauppariita on ratkaistu tällaisten sopimusten mukaisesti; ja

— joilla tasapainotetaan myönnytyksiä tai muita velvoitteita käyttämällä WTO:n suojalausekesopimukseen tai muiden kansainvälisten kauppasopimusten suojatoimenpiteitä koskeviin määräyksiin perustuvaa oikeutta vastata WTO:n jäsenen soveltamaan suojatoimenpiteeseen taikka GATT-sopimuksen XXVIII artiklaan perustuvaa oikeutta vastata WTO:n jäsenen soveltamiin myönnytysten muutoksiin.

Täytäntöönpanoasetuksella annetaan komissiolle valta hyväksyä tällaisia kauppapoliittisia toimenpiteitä antamalla täytäntöönpanosäädöksiä tavarakaupan alalla, jolla voidaan ottaa käyttöön tai korottaa tullimaksuja tai määrällisiä tuonti- tai vientirajoituksia, sekä julkisten hankintojen alalla. Täytäntöönpanoasetuksella ei anneta komissiolle valtaa hyväksyä tällaisia kauppapoliittisia toimenpiteitä antamalla täytäntöönpanosäädöksiä palveluiden eikä teollis- ja tekijänoikeuksien alalla.

Täytäntöönpanoasetuksessa edellytetään, että komissio tarkastelee uudelleen niiden kauppapoliittisten toimenpiteiden laajuutta, joita sillä on valta hyväksyä antamalla täytäntöönpanosäädöksiä[2]. Komissio tekee tällaisen tarkastelun kahdessa vaiheessa.

Komissio tarkastelee viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen täytäntöönpanosäädöksen hyväksymisestä tai viimeistään 18. heinäkuuta 2019 sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi, täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa, erityisesti mahdollisesti hyväksyttävien kauppapoliittisten toimenpiteiden osalta, sekä

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 654/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten ja yhteisön menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä yhteisölle annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3286/94 muuttamisesta.

[2] Täytäntöönpanoasetuksen 10 artikla

asetuksen täytäntöönpanoa, ja esittää havainnoistaan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio suorittaa tällaisen lopullisen tarkastelun ja esittää havainnoistaan kertomuksen lainsäätäjille sovittuun määräaikaan mennessä.

Ennen tätä komissio suorittaa 18. heinäkuuta 2017 mennessä tarkastelun suunnitellakseen kauppapoliittisia lisätoimenpiteitä palvelujen alalle, tutkiakseen muun muassa täytäntöönpanoasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa lueteltuja tiettyjä näkökohtia sekä esittääkseen alustavan arviointinsa Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio on tehnyt tällaisen alustavan tarkastelun, joka esitetään jäljempänä.

Täytäntöönpanoasetuksesta tekemässään alustavassa arvioinnissa komissio tarkastelee seuraavia: i) kansainvälinen kehitys palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaisten muiden velvoitteiden suspendoimisessa; ii) palvelualojen yhteisten sääntöjen hyväksymisessä Euroopan unionissa tapahtunut kehitys; iii) mahdollisten kauppapoliittisten lisätoimenpiteiden tehokkuus keinona panna täytäntöön kansainvälisten kauppasopimusten mukaiset unionin oikeudet; iv) käytettävissä olevat mekanismit, joilla varmistetaan, että palveluja koskevat mahdolliset kauppapoliittiset lisätoimenpiteet toteutetaan käytännössä yhdenmukaisesti ja tehokkaasti; ja v) vaikutukset Euroopan unionissa tämän asetuksen mukaisten täytäntöönpanosäädösten hyväksymisajankohtana oleviin palvelujentarjoajiin.

Alustavan arviointinsa pohjalta ja toistaiseksi komissio ei aio ehdottaa täytäntöönpanoasetuksen mukaisten valtuuksien laajentamista koskemaan kauppapoliittisten toimenpiteiden hyväksymistä palvelujen alalla. Syynä on se, ettei komissio ole sen jälkeen, kun täytäntöönpanoasetus tuli voimaan 15. toukokuuta 2014, havainnut uutta kehitystä, joka vaatisi tällaista valtuuksien laajentamista.

Komissio ei ensinnäkään ole havainnut kansainvälisellä tasolla myönnytysten suspendoimiseen tai muihin GATS-sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin liittyviä uusia kehityssuuntia. Komissio on erityisesti ottanut selvää siitä, ovatko WTO:n jäsenet pyytäneet WTO:n riitojenratkaisuelimeltä lupaa vastatoimiin palvelujen alalla. WTO:n jäsenet ovat 15. toukokuuta 2014 jälkeen pyytäneet riitojenratkaisuelimeltä lupaa vastatoimiin viidessä riita-asiassa: *Kolumbia – Tekstiilit*, *Intia – Maataloustuotteet*, *Yhdysvallat – Tuna II (Meksiko)*, *Yhdysvallat – COOL (Meksiko)*, ja *Yhdysvallat – COOL (Kanada)*. Yhtäkään näistä riitojenratkaisuelimeltä pyydettyä lupaa vastatoimiin ei esittänyt EU. Yksikään näistä pyynnöistä ei liity GATS-sopimuksella säänneltyihin palveluihin.

Toiseksi komissio ei ole havainnut Euroopan unionissa palvelualan yhteisten sääntöjen hyväksymisen osalta sellaista uutta kehitystä, joka muuttaisi sitä päätelmää, että Euroopan unionin lainsäädännön tässä kehitysvaiheessa on tarkoituksenmukaista keskittyä muihin aloihin kuin palveluihin niiltä osin kuin on kyse komission valtuuttamisesta hyväksymään kauppapoliittisia toimenpiteitä täytäntöönpanoasetuksen perusteella.

Euroopan unionin tuomioistuin antoi 16. toukokuuta 2017 lausunnon siitä, onko Euroopan unionilla yksinomainen toimivalta allekirjoittaa ja tehdä EU:n ja Singaporen välinen kauppasopimus. Tuomioistuin ilmoitti, että Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta muun muassa niiden sopimuksen osien osalta, jotka liittyvät tavara- ja palvelumarkkinoille pääsyyn (mukaan lukien kaikki liikennepalvelut).

Tästä tuomioistuimen tärkeästä selvennyksestä huolimatta ja huolimatta niin ikään siitä, että Euroopan unioni on hyväksynyt yhteiset säännöt tiettyjen palvelujen alalla[3], totuus on se, että useilla aloilla sovelletaan edelleen jäsenvaltioiden hyväksymiä sääntöjä oli niitä yhdenmukaistettu Euroopan unionin tasolla tai ei. Joissakin jäsenvaltiotason säännöissä esimerkiksi tietyn alan palveluiden tarjoaminen edellyttää edelleen kansallisen lupajärjestelmän mukaista lisenssiä, hyväksyntää tai toimilupaa. Yhteisten sääntöjen sekä jäsenvaltioiden sääntöjen ja lupajärjestelmien rinnakkaiselo palvelualoilla on keskeinen tekijä päätettäessä siitä, pitäisikö komissiolle suunnitella valtuuksia hyväksyä täytäntöönpanoasetuksen nojalla kauppapoliittisia toimenpiteitä palvelujen alalla.

Kolmanneksi komissio ei ole havainnut uutta kehitystä palvelualoilla suoritettavien kauppapoliittisten toimenpiteiden toimivuuden ja vaikuttavuuden käytännön rajoituksissa palvelujen tarjontaan sisäsyntyisesti liittyvien ominaispiirteiden, kuten tarjonnan rajoittamisen täytäntöönpanokelpoisuuden, osalta. Uutta kehitystä ei ole tapahtunut myöskään edellytyksissä – erityisesti SEUT-sopimukseen perustuvassa oikeudellisessa kehyksessä – joilla on merkitystä unionissa toimiville palveluntarjoajille siinä tapauksessa, että niihin sovellettaisiin täytäntöönpanosäädöksiä.

Johtopäätöksenä voidaan todeta komission alustavan arvioinnin osoittavan, ettei täytäntöönpanoasetuksen voimaantulon jälkeen ja toistaiseksi ole tapahtunut sellaista kansainvälistä, eurooppalaista eikä merkityksellistä kehitystä, jolla voitaisiin perustella komission valtuuksien laajentamista kauppapoliittisten lisätoimenpiteiden hyväksymiseen palvelujen alalla täytäntöönpanoasetuksen perusteella.

Komissio jatkaa kuitenkin asiaan liittyvien kehityssuuntien seurantaa voidakseen tarkastella täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa uudelleen, laatia tarkastelun tuloksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18. heinäkuuta 2019 mennessä ja ottaa huomioon kokemus, joka on saatu suunniteltaessa ja toteutettaessa kauppapoliittisia toimenpiteitä, joilla suspendoidaan tai tasapainotetaan myönnytyksiä tai muita kansainvälisistä kauppasopimuksista johtuvia velvoitteita.

Komissio haluaa korostaa palvelujen kasvavaa merkitystä nykytaloudessa. Palveluilla käydään yhä enemmän kauppaa rajojen yli, ja ne ovat tiiviisti sidoksissa perinteiseen

[3] Komissio hyväksyi 24. kesäkuuta 2015 täytäntöönpanoasetuksen 2015/983, jossa vahvistetaan säännöt Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY mukaisista eurooppalaisen ammattikortin myöntämismenettelystä ja hälytysmekanismin soveltamisesta. Tämän seurauksena eurooppalainen ammattikortti on ollut saatavilla tammikuusta 2016 lähtien useiden ammattikuntien edustajille, kuten sairaanhoitajille, farmaseuteille, fysioterapeuteille, vuoristo-oppaille ja kiinteistövälittäjille.

valmistusteollisuuden alan kauppaan ja investointeihin. Tästä syystä WTO:ssa ratkaistavien riitojen määrä palvelujen alalla kasvaa. Vastatoimiin ryhtyminen palvelujen alalla on edelleen mahdollista.

Komissio haluaa myös korostaa, että EU:n kauppapolitiikan on lujitettava Euroopan asemaa maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa tukemalla laajaa kirjoa taloudellista toimintaa, jonka kautta eurooppalaiset yritykset luovat ja myyvät arvoa. Tähän sisältyvät palvelut. Tästä syystä Euroopan unioni on ollut keskeisessä asemassa neuvottelemassa palvelujen kauppaa koskevaa sopimusta ja kansainvälisiä kauppasopimuksia, joista palvelut muodostavat mittavan osan.

Komissio haluaa tämän osalta lisäksi huomauttaa, että jos Euroopan unionin on tarpeen ryhtyä kauppapoliittisiin toimenpiteisiin, jotka eivät kuulu täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaan, myös palvelujen kaupan alalla, komissio voi tehdä lainsäädäntöehdotuksia SEUT-sopimuksen 207 artiklan nojalla tai turvautua muihin sovellettaviin menettelyihin.